

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 4. De obligatione Parochi ad faciendas denuntiationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

dientiam erga Deum, & parentes, & bonos mores. Unde mortaliter peccat Parochus in hoc *negligens*, teste Barbof. *de offic. Parochi*, num. 2. cum aliis communiter; & Episcopus partem fructuum illi subtrahere potest, & dare alteri, qui hoc ministerium loco ipsius præster; sic Piascius in praxi Episcoporum, p. 2. c. 3. n. 6. *ex Trid. sess. 5. de reform. c. 2.* Et ideo etiam inter alia in Provinciali Synodo Salsburgensi sub Joanne Jacobo Archiepiscopo, an. 1569. perquam salubriter constituta, habetur constitutum. 16. quod Parochi teneantur catechizare infantes suorum subditorum; constit. 51. c. 1. ut funera ipsi deducant; constit. 26. c. 8. ut sibi non assumant Cooperatorem, nisi ab Ordinario approbatum; nec in eum totum onus Curæ conijciant, *contenti sola dignitate, & proventu, &c.*

2513 Not. præterea, quando in Trid. dicitur, Plebanos, & quoscunque Parochos, vel aliâs curam animarum habentes, teneri plebes, sibi commissas pro sua & earum capacitate pascere salutaribus verbis: docendo, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, annuntiandoque eis cum brevitate, & facilitate sermonis vitia, quæ eos declinare; & virtutes, quas sectari oporteat: ut poenam æternam evadere, & celestem gloriam consequi valeant; idque per se, *vel alios idoneos*, statim addi: *si legitime impediti fuerint.* Unde merito Aldanus, apud Barbof. in *cit. c. 2. Trid.* decusum refert à Sacra Congreg. cogendos esse Curatos ad subeunda *per seipos*, & non per substitutos, ea munia, ad quæ tenentur: tolerandum autem, ut per substitutum suppleant in illis tantum casibus, quibus expressis verbis canonum, decretorumve Concilii permissum est eis, ut per Vicarios, coadjutores, vel substitutos possint officio suo fungi. Advertit autem Suarez *tom. 1. de Relig. l. 2. de diebus festis, c. 16. an. 7.* Concilium in præsentem, & in *c. 4. sess. 24. de reform.* non videri tam rigorosè ac præcisè id præcipere, ut peccare graviter censeantur, si interdum, vel sapius illud omitant; quia non utitur Concilium verbis tantam obligationem indicantibus, sed mandat, ut id faciant illis diebus, & aliis per Quadragesimam, & Adventum, si ita oportere duxerint, & deinde, & aliâs quo-

Tom. III.

tiescunque id opportunè fieri posse judicaverint.

Ne autem verbum illud, diebus saltem Dominicis, & festis *solemnibus* largè nimium accipiatur, rectè in eod. Concilio *sess. 22. de sacrific. Missæ, c. 8.* constitutum est, *ne oves Christi esuriant, neve parvuli panem petant, & non sit, qui frangat eis*: mandat sancta synodus pastoribus, & singulis curam animarum gerentibus, *ut frequenter inter missarum celebrationem*, vel per se, vel per alios ex iis, quæ in missa leguntur, aliquid exponant, atque inter cætera sanctissimi hujus sacrificii mysterium aliquod declarent, diebus præsertim Dominicis, & festis.

Not. 2. obligationem, quam habent Parochi pascendi oves suas prædicatione verbi divini, esse juris divini ex *Trid. sess. 23. de reform. c. 1.* ibi: *Cum præcepto divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves agnoscere, pro his sacrificium offerre, verbique divini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac honorum omnium operum exemplo pascere, pauperum, aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, & in cætera munia pastoralia incumbere; quæ omnia nequaquam ab iis præstari, & impleri possunt, si gregi suo non invigilant, neque assistunt, sed mercenariorum more deferunt*: Sacrosancta synodus eos admonet, & hortatur, ut *divinorum præceptorum memores*, factique formæ gregis in judicio, & veritate pascant, & regant, &c.

§. 4.

De obligatione Parochi ad faciendas denuntiationes.

Denuntiationes, prout hic de illis *2516* agimus, sunt triplices; *vigiliarum & festorum; Indulgentiarum, ac Matrimoniorum.* De prima specie agitur in *Trid. sess. 25. de reform.* in decreto, de delectu ciborum, jejunii, & diebus festis, ibi: insuper hortatur sancta synodus, & per sanctissimum Domini nostri, atque Salvatoris adventum Pastores omnes obtestatur, ut tanquam boni milites illa omnia, quæ sancta Romana Ecclesia, omnium Ecclesiarum

Dddd

suarum

fiarum mater, & magistra statuit, necnon ea, quæ tam in hoc Concilio, quam in aliis œcumenicis statuta sunt, quibuscunque fidelibus sedulo commendent, omnique diligentia utantur, ut illis omnibus, & iis præcipue sint obsequentes, *quæ ad mortificandam carnem conducunt, ut ciborum delectus, & jejunia*, vel etiam, quæ faciunt ad pietatem augendam, ut *dierum festorum* devota, & religiosa celebratio, admonentes populos crebro, obedire Præpositis suis, quos, qui audiunt, Deum remuneratorem audient; qui verò contemnunt, Deum ipsum ultorem sentient. Ex hoc decreto sequitur Curatos, & Parochos denunciare debere populo primo vigiliis, aliosque dies, in quibus ea hebdomada ex præcepto Ecclesiæ, vel ex loci consuetudine, seu ex Ordinarii lege jejunandum est; ita Ugolin. de officio Episcopi, c. 16. §. 3. *num. 3.* Secundo, festos dies, in quibus operibus servilibus est vacandum, per Petr. Greg. l. 1. *juris canon. tit. 19. c. 5.* & factum ex obligatione audiendum, ut constat ex textu, ibi: *ut dierum festorum devota, & religiosa celebratio.*

2517 De altera specie denuntiationum, seu publicatione Indulgentiarum agitur in Trid. *sess. 21. de reform. c. 9.* ubi etiam specialis extat prohibitio, ne occasione, vel potius titulo Indulgentiarum fiat quæstus pecuniarum, de quo plura tradit Barbosa in *cit. c. 9. a num. 1.* qui etiam in suo tract. de Parocho c. 1. agit de publicatione Indulgentiarum Papalium à Parochis facienda. De tertia denum Matrimoniorum, ex professo agimus l. 4. *tit. 3. de clandest. desponsat. a num. 684.* ubi exposuimus principalem finem istarum denuntiationum; qualiter fieri debeant? quando? ubi? à quo? an in illis prætermittendis dispensare possint Parochi? an aliquando matrimonio postponi, & ex quibus causis? &c. & *num. 725.* quæ pœnæ statutæ sint in assistentes matrimonio clandestino secundum quid? seu culpabiliter omissis denuntiationibus? tum etiam *num. 728.* de pœna assistentis matrimonio non subditorum.

2518 Præter hæc not. 1. Parochum, priusquam procedat ad denuntiationes contrahentium matrimonia, debere cognoscere personarum habilitatem; filios, vel filias familias contrahere volentes, renitenti-

bus eorum parentibus non denunciare, nisi prius admonito Episcopo, seu Vicario, & ejus responso accepto; sic Barbosa. *de offic. Paroch. c. 20. n. 1.*

Not. 2. si sponsus, & sponsa sint in eadem Parochia, sufficere denuntiationes fieri à proprio eorum Parocho; si sint in diversis, in utroque denuntiationes esse faciendas; si autem habeant plura domicilia, seu parochias, faciendas esse in ea, in qua verosimilius est, impedienda sciri; sic Barb. *cit. 1. num. 18.* Fieri debent tribus continuis diebus festis, ut ait Trid. *sess. 24. de reform. matr. c. 1.* quod Barbosa, *cit.* intelligendum ait, de tribus festis sibi non succedentibus immediate; sed Basil. Pontius *de impend. matr. c. 26. §. 4.* existimat, procedere, licet hæc festa sibi succedant. Ut fiant diebus ferialibus, nec Episcopus dispensare potest; Sanchez *de matr. l. 3. D. 6. num. 9.* nisi in illis conveniret ad Ecclesiam ingens populus, ita Sanchez, *cit.* Easdem denuntiationes facere potest Parochus extra Ecclesiam, & missarum solemniam in concursu magni populi, & loco apto, ut ad multorum notitiam perveniant; sic Pontius c. 20. §. 4.

Not. 3. Parochum has denuntiationes non posse omittere, licet timeatur inde matrimonium malitiose impediendum esse; posse tamen ex Ordinarii dispensatione; 2. cum hæc difficulter obtineri potest in casu timoris malitiosi impediendi; 3. cum periculum, vel necessitas adeo urget, ut non sit locus adeundi Ordinarium, qualiter contingeret, si quis in agone concubinam veller in uxorem ducere ad satisfaciendum famæ, vel proles legitimandas, &c. Not. tamen, quòd, si post ultimam denuntiationem quatuor menses elapsi sint, non celebratis nuptiis, Parochus illi matrimonio assistere non debeat, nisi novas denuntiationes præmittat. Rebellus *de oblig. just. p. 2. l. 4. sect. 2. num. 8.* nisi contraria ibi foret consuetudo.

Not. 4. quando sponsi sunt in diversis Parochiis, Parochum sponsæ, ad quem pertinet assistere matrimonio, ut ait Barbosa, *cit. num. 28.* non assisturum, nisi habeat testimonium à Parocho sponsi, Ecclesiæ Parochialis sigillo munitum, de die, mense, & anno factarum denuntiationum, & nullius impedimenti reperti. Sed not. assistere matrimonio non sic perunere ad

Parochum sponsæ, ut non liceat assistere illi Parocho sponsi, cum matrimonium celebratur in Parochia sponsi; imò licet celebretur in Parochia sponsæ; ita Sanchez, l. 6. D. 19. n. 1. & passim alii.

2522 Not. 5. quamvis Parochus contrahentes possit hortari, ut in Ecclesia matrimonium celebrent, non domi: prohibere tamen non posse, si velint in reliquis servare formam Concilii Trid. ita Sanchez l. 3. D. 15. num. 2. Barbof. cit. num. 29. ex hoc autem, quòd Parochus, ex solo sacramento poenitentiae sciat, inter sponsos esse impedimentum vel impediens, vel dirimens, non posse illis negare suam assistentiam, si illi publicè petant; Suarez tom. 4. de poenit. D. 33. s. 6. n. 2. in impressione Conimbricensi.

§. 5.

De generali obligatione Parochi ministrandi suis Sacramenta.

2523 **D**E hac obligatione extat in Trid. sess. 24. de Reform. c. 7. præceptum; ibi: ut fidelis populus ad suscipienda Sacramenta majori cum reverentia, atque animi devotione accedat: præcipit sancta Synodus Episcopis omnibus, ut non solum, cum hæc per se ipsos erunt populo administranda, prius illorum vim, & usum pro suscipientium captu explicent, sed etiam idem à singulis Parochis piè, prudenterque etiam lingua vernacula, si opus sit, & commodè fieri poterit, servari studeant, juxta formam à sancta Synodo in Catechesi, singulis Sacramentis præscribendam, quam Episcopi in vulgarem linguam fideliter verti, atque à Parochis omnibus populo exponi curabunt: necnon ut inter Missarum solemnia, aut divinorum celebrationem, sacra eloquia, & salutis monita, eadem vernacula lingua singulis diebus festivis, vel solemnibus explanent, eademque in omnium cordibus, postpositis inutilibus questionibus, inferere, atque eos in lege Domini erudire studeant. Ex hoc decreto sequitur, Parochos ex præcepto teneri, ut Sacramentorum usum pro suscipientium captu prius suæ plebi explicent; 2. ut ministrant ea illis ritibus, & ceremoniis, quæ in Rituali præscriptæ sunt; cum, ut monet Paulus V. in suo Rituali, in Sacramentorum administratione sine peccato (seclusa necessitate) omitti Tom. III.

non possint: 3. ut ea non ministrant conficii peccati mortalis, intellige, si ministrant simul conficiendo Sacramentum.

2524 Not. præterea, quòd Curati, & Parochi Sacramenta suis ministrare teneantur ex justitia, cum est gravis necessitas, etiam cum vitæ periculo, ut docet S. Thom. 2. 2. q. 185. num. 5. & ideo tempore pestis fugere non possunt, nec populum deserre; quia bonus Pastor animam suam dat pro ovibus suis, excipe, nisi cum Ordinarii consensu committant, aut resignent alteri officium suum. Hinc etiam tempore pestis tenentur vel per se, vel per alium idoneum de consensu Ordinarii in suis Parochiis residere, & Sacramenta baptismi, ac poenitentiae ministrare; alias contra eos procedendum est servatâ forma Tridentini, sess. 23. de reform. c. 1. in fine.

2525 Not. 2. Parochum, seclusâ reservatione Episcopi, posse dare alteri etiam simplici Sacerdoti licentiam, administrandi Sacramenta, exceptâ poenitentia, quam dat solus Episcopus ex Trid. sess. 23. de reform. c. 15. Not. 3. sacerdotem à Parocho delegatum ad assistendum matrimonio non posse alteri hanc facultatem subdelegare; quia delegatus ad unam causam non potest eam subdelegare, nisi sit delegatus supermi Principis, Barb. cit. num. 38.

2526 Not. 4. simoniacum esse pro Sacramentis celebrandis aliquid recipere tanquam pretium ipsorum, aut tanquam mercedem operis, seu laboris concomitantis, c. quidquid. 1. q. 1. excipe, nisi tanquam stipendium sustentationis accipiatur; quia dignus est Operarius cibo suo, ut dicitur Math. 10. & mercede suâ, Luc. 10. Censetur autem tunc recipi tanquam stipendium sustentationis, quando redditus ratione curæ sibi obvientes adeo tenues sunt, ut non sufficerent ad sustentanda onera personæ, statûs, & officii; sic Valent. tom. 3. D. 6. q. 7. Non committitur tamen simonia accipiendo aliquid pro materia remota Sacramentorum, ut pro pane, vino, oleo, &c. quia sic non accipitur temporale pro spirituali.

§. 6.

De obligatione Parochi ministrandi Baptismum.

2527 **P**RO præsentis solum ea hic annotabimus, quæ Parochorum curam tangunt;